

1-23 სტრ., 2r

ტომობა და ჩამომავლობა ქართველთა
და ცხოვრება მათი, რომელსა ეწოდების წიგნსა ამას ცხოვ
რება ქართლისა:

ჩოეს ძის იაფეთის თესლისაგან . ვ~ე . ქართლოსისა და ძმათა მისთამდე
და განყოფილებანი მათნი და ძეთა მათთა :

წწ ზნეთათვს ვიწყით ძველითგან ახალთადმდე საქართველოსათა ზნეთა ჩვე
ულებათა . და წესთა მათთა: პირველ განყოფილებისა . და შემდგომად განყოფი
ლებისა . რ~ . წესნი მთავრობათა საქართველოსათა . არიან დასაწყისითგანვე ვ~ა
ვიუწყებთ: **ქ**აჟამს მისცა ჰაოს ძმათა თვისთა წილნი . ქვეყანათა . და შემდგო
მად . ქართლოსის ცოლმან ძეთა თვისთა შ~დ . მცხეთოს., და კვალად., ეგროს
ბარდ

ოს., მოვაკან., ზროს., ლეკოს, და კავკასოს., ვითარ წარჩინებულნი მათნი
მთავრად

ისახელებოდნენ რ . ცხად არს ადგილითი ადგილ ად განყოფილებითა . და
სახელ

თა მათთა . რ~ი იწოდნენვე. მათ მიერ და იწოდებოდენ იგინი ესრეთ მთავრად:

ა~დ . მცხეთას მყოფი უწარჩინებულეს . მთავრად და მამასახლისად . და მოჴრ
ნედ . მათ ყოველთა ისახელებოდა ა~დ სარწმუნოება მათი იყო . ერთისა და მზად
ებელისა ღ~თისა თაყუანის ცემა . და ფუცვიდიან ქართლოსისა საფლავსა ზნენი
აქ

უნდათ პირ მტკიცობა მტერთა ზედა ერთობა თავის უფლებათათვის მკნედ
ბრძო

ლა . მაგრად დგომა მისთვის: **ციხე** ქალაქთა შენება მაგრება . ქვეყანისა ერ
თისა ცოლისა ქმრობა . რ~ლ მოიყვანიან თვის თვისთა თანა სწორთა . მთავარნი
მთა

ვართა აზნაურნი აზნაურთა . და უმცირესნი უმცირესთა . და ამის მიერ არა იყო
მრავალ ცოლობა ვ~ა ვიხილავთ ქართლოსისასა . დასხვათაცა ა~დ გარნათუ . მრავალ
ვალ მთავარ იყუნენ და ოდეს მე განდგიან თვის თვისად გარნა მარადის გარე მტ
ერთა თვისთა ზედა ერთობდენ . და მორჩილებდნენ მცხეთის მამასახლისსა და
შეე

1-25 სტრ., 2v

რთმანებულნი თვისთა ქვეყანისათვის . მკნედ იბრძოდიან . და . იყვნენ
მრავალთა

წელთა წესთა ამათ ზედა ხ~ შემდგომად დაივიწყეს ღ~თი და მზადებელი
თვისი . და თაყუანის ცემდენ . მზესა მთოვარესა ვარსკვლავთა . და. ნივთიერთა
და პირუტყვთა . და . შემოერიათ გარეგანი წარმართნი: **სპარსნი . თურქნი . ას**
. ურნი . და ბერძენნი და შემდგომად . **უ[ხ]რიანი** . და იტყოდიან ესეოდენითა
ენითა

და უმეტეს და ივიწყეს და მზადებელი თვისი და წესნი და ჩვეულებანი თვ
ისნი . და იქმნენ ყოველთა წარმართთა . უუწარმართესნი რომელ არღარა უწ
ყოდენ ნათესაობანი . და შერეულ იყვნენ შეყოფითავე წარწერადცა უცხოთა . და
კვალად

შესძინეს . ამას ზედა . რ~ რა მოკვდის ვინმე კაცი ანუ ბრძოლასა., მეორე ავას
ხის და შეშჴამდიან ვ~ა იტყვის . კარსნელთა . მართებს კოდმანელთი ხუფ
მკუდარი დღედმდე კ~დ სჴამდიან ყოველსა ცხოველსა სულიერსა არა წმიდა

სა: გარნა იყვნენ მცხეთელ მამასახლისის მორჩილებასა . ქვეშე . და . ერთო
ბდენ მტერთა თვისთა ზედა მრავალს წელსა :: **ღ** შემდგომად . შემოვიდა ალექსა
ნდრე მაკიდონელი ამან მოსრნა შემოსრულნი წარმართნი ს~დ თვინიერ ქარ
თლოსიანთა . და . ურიათა გვართა . ა~დ . ურჩნი თესლნი ქართლოსიანნიცა ვ~ა
ფა

რნაოზისა მამა ბიძა . დასხვანიცა . და განწმიდა საქართველო ესე ვითართა უკე
თურებათაგან . რ~ გვაცნობებენ სარკინოზით . ლტოლვილნი დიდონი რომელნი
აწამდე წესსა ამას ზედა დგანან თვნიერ კაცის ჭამისა: ხ~ ალექსანდრემ და
უდვა სჯული საქართველოთა ერთისა და მზადებელისა ღ~თისა თაყუანის
ცემა და კერპთათვს და მზისა . და მთოვარისა და ვარსკულავთა პატივი ა~დ .
შემდ

გომად ალექსანდრესა და უტევა სჯული იგი ერისთავმან მისმან აზონ
და აღმართნა კერპნი გაცი და გაიმ და ათაყვანა ს~დ საქართველოსანი და ასწავ
ებდა მზესა . და ჩვეულებასა თვისსა: **ღ** მოიკლა . აზონ ფარნაოზისაგან . და
გამეფდა

ფარნაოზ ამან საშუალ . გაცისა და გაისა აღმართა სახელისა თვისისა კერპი
არმაზ მთასა ზედა . და კევსა შინა ქართლოსის საფლავსა ზედა რვალისა დიდი
1-25 სტრ., 3r

ცმული ოქორს ჯავშნითა . რომელსა უსხდნენ . თვალნი ქვათა ძვირ ფასთა მნ
ათობელთა და გვირგვინი თავსა მისსა . ეგრეთვე მნათობელთა ქვათა და ათაყუა
ნა მას საქართველოსნი და დაუდვა დღესასწაული მისი რომელი ქვემო რე
ითქმის . ხ~ შემდგომად მეფეთა შესძინეს კერპნი ზადენ . და აფროდიტე და . სხ
ვანი . ა~დ ისევ არმაზ უდიდესი იყო ყოველთა ღ~თთა . ხ~ მეფისა განწესებისა
შ~დ . აქუნდათ სარწმუნოდ ღ~თნი ესენი და მტკიცედ დგნენ სარწმუნოებასა სი
ყუარულსა ზედა და არა თაყუანის ციან სხვათა ვისმეთა ღ~თთა რომლისა თვის
გვა

უწყებს მაიჟან სპასპეტი და მეფე მირიან ოდეს ეზრახვის დიდებულთა თვ
ისთა წმიდის ნინოს შეურაცხებისათვის :: **ღ** ჩვეულება აქვდათ . ერთისა
მეფისა .

მორჩილება და სარწმუნოდ მისსა მიმართ ყოფა და ჩამომავალთა და გვართა მეფ
ეთა შემდგომად მისა გამეფებად რ . შ~დ . მამისა ძე და არა სხვა გვარი არცაღათუ
.

გამო [ჟჟჟ] [=:]რჩევით არა ვისსა მონებდენ თვინიერ მათთა ანუ წულთაგან ანუ
ასუ

ლთაგან უკეთუ არა და უტევის წული ვ~ა იტყვის იგივე მაიჟან სპასპეტი
და იხილვების მატთანესა ჩვენსა: **წესთა თვის** იტყვის . **ღ** წესნი აქვდათ რ~ .
კერპ

ნი მღდელთა პატივნი და რიგნი იყვნენ ცალ კერძად . ვ~ა სულიერთა:

ღ . სოფლიერნი: პირველი ერის თავნი: **ბ** : მთავარნი . **გ** : აზნაურნი

დ : ვაჭარნი: **ე** : მსახურნი : **ვ** : მუშაკნი . გლეხნი: **წესი ერის** თავთა იყო

მეფისა მიერ: განწესება ქვეყანათა მიმართ ამის მიერ მოჭრნება სამართა
ლთა და ლაშქარნი მის ქვეყნისანი მის ქვეშევე იყვნენ . და იგინი მოკრებ

დენ ხარკთა სამეფოთა ხ~ ესე ერისთავნი და იდგინებოდენ მთავარნი და წარ
ჩინებულნი . და ძენი მათნი შეცვალებით: **ღ** . წესნი მთავართა იყო . გვარი .

და შთამომავლობა ქართლოსიანობა . და პატივი მისი . ხ~ უკეთუ მეფისა წესსა
ში

ნა იყო იგი უმეტეს პატივ იცემოდა ა~დ მთავრისა ჯერ იყო რათა აქვნიდეს ჩამომავლობა და გვარი იგი და ამის მიმართ ციხე ქალაქი სიმაგრე . და . ჯეობანი და თვინიერ ამისა არა ისახელებოდა . მთავრად ხ~ აზნაურსა აქვნიდა გვარი დაჩა 1-25 სტრ., 3v

მომავლობა . და . სიმაგრე რაიმე მათათა ანუ ბართა დადაბნები და ძალედვით გამოს

ლვა მარქაფითა კარვითა და მათითა გაწყობილებითა და თვინიერ ამისა არა იწოდ

ებოდა . აზნაურად : **ქ~** . ვაჭართა პატივი იყო აზნაურისა ქვემორე და ვიეთთამე სწორი. და შ~დ . პატივი მსახურთა მეფისათა გლეხთა ძეთა და მერმე

ჩინებულთა

მათთა წესისა მიერ პატივი მსახურთა მათთა . და შ~დ ამათთა მუშაკთა გლეხთა რ~ . სისხლნიცა ეგრეთ სდიოდათ ჩინებისა მათისა მიერ ზეიდაძე ქვეით ნახევრათ ანუ ქვეიდაძე ზეით ერთ ორად . **ქ~** . **ლამქართა** . წესნი აქვნიდათ მეფეთა ჰყვათა როქითა რაოდენ ძალ ედვა სპანი მცველად თვსად ვ~ა იტყვის მირიანისასა . და აღმა

შენებელისასა . სამოცი ათასსა მარადის მცველად . მისად და და ვითისსა არღარა

განიყოფოდა საჭურჭლე სპა[ტ]თა ზედა და პატივი ამათი იყო სხვა ხ~ სხვანი სპანი

იყვნენ . ქვეყანათაგან . და ერისთავთა ქვეშე და წესებულნი რომელთა მოუწოდოდათ ჟამად: **ქ~** . **სამარნი** . საჭურჭლენი . აქვნიდათ ეთავშანი . ხვაფთანი

პოლოტი

კნი საბარკულნი მუზარადნი ჩაბალახნი ჳრმალნი ხანჯალნი ჩუგლუგნი გურზნი ოროლნი შუბნი ხიშტნი და მშვილდ ისარნი . ა~დ ისარი ბოძალი დიდთა ნადირთა თვის და ქუიბური მვეცთა თვს სარჩა და ქიბორჯი წვრილთა ნადირთვა თვის . და სამუდამოდ აქვნიდათ . ხ~ კაპარჭის ისარნი რომელ არს საყალნო ომსა

ბრძოლასა შინა:

ქ~ . **წესნი სამართალთა . და შერისხვისათვის** . აქვნიდათ სისხლი ჳრმალი შანთი მდულარე და ფიცი სისხლსა უწოდებდენ ოდეს სწორმან მოკლის ვინ ვინმე სწორი მეფისაგან შექრისხვა იყო ანუ სიკვდილი ანუ გვემა და პატიმრობა: ხ~ მკვლელისა მის თანა მღებ იყო რათა და ეურვა თეთრითა და საქო

ნელითა პატივისა და წესისა მისისა სისხლი: ხ~ უკეთუ უმაღლესმან მოკლის უმცირესი და აურვის სისხლი და განიძის მამულისაგან რაოდენსა მეწელსა ეგრეთვე და წინდულთა ქალთა წართმისა ანუ დატყვევებისათვს ჩინებისა მიერვე და უურვის სისხლი . ხ~ სულიერთაგან ამის მოქმედთა ზედა სხვა იყო შერისხვანი: ხ~ ხმალი მეფეთა ღალატისა შეწამებისა ანუ კერპთა ანუ 1-25 სტრ., 4r

შემდგომად ეკლესიისა მკრეხელთა თვს შემწამებელსა და წეშამებულსა ალოცვიდიან სამ დღეს . **შემდგომად** შესჭურვიდიან ყოვლითა საჭურველითა და შესხნიან ცხენთა ზედა და მისცემდიან თითოსა ცხენოსანსა უსაჭურველოთა თვნიერ მათრახისა რომელთა უწოდდენ მემათრაკედ ჩაგზავნიდიან ასპარეზსა შინა და იწყიან ბრძოლად შემწამებელმან და შეწამებულმან და მემათრაკენი იგინი მოახსენებდენ თვისთა ჟამთა შინა . ბრძოლასა და სა

ჭურველისა ჳმარებათა და რომელიც ჩამოვარდის გამტყუნდისცა:

ჲ. . რისხვა მისი მოკუეთა თავისა და . იავარი^[ჲ] მამულით დასახლით . ა[~]დ შეწყა

ლებისათვის აღმოჳდა თვალთა . ხ[~] შანთი ქურდთა განმართლებისათჳს გაახ ურვიან . საჳნისი ვ[~]ა ნაკვერცხალი და დასდვიან მაღალსა ზედა რათა მალიდ შეედვას . ჳელნი ქვეშე მისსა და დასდვიან შეწამებულსა ტილო ანუ ქალ აღდი ჳელთა ზედა იგი მივიდის და აღიღის საჳნისი . და წარდგის სამი ბი ჯი და გარდაადის მასვე წამსა შეუხვივიან ჳელნი სამდღემდენ და სამისა დღისა განუსხნიან . და უკეთუ და უწვაგ არს განმართლდის . და უკეთუ და მწვარი მტყუარ: ხ[~] მდულარეცა ეგრეთვე მისთჳს გაადულიან წყალ^[ხ]ი ქვ აბსა შინა . შთაგდიან მცირე რკინა მას შინა მივიდის შეწამებული შიშველი სა მკლავითა . და აღმოიღის რკინა იგი და წამსაშეუხვივიან ვ[~]ა შანთისასა: ეგრეთ

ვე ამისიცა მართალი მტყუანი: ხ[~] ფიცი მამულის ცილებისათვის მცირე ქუ რდობისათჳს და სხვათა თჳსცა და აფიციან მოწმითა . რაოდენნი შეხვდის: ხ[~] ქურ

დასა ავაზაკსა . და . მძარცველსა . ერთისა წილ შვიდი . მიაცემინიან: და უკეთუ . ვინ მესამედ ჳყო აღმოჳდიან თვალთა . და მცირედისათვის მოკუეთიან ფერჳნი: კ[~]დ უკეთუ ვინ იჳადის მაჳვილი ბჳესა ზედა და წარჩინებულთა მოკვ ეთიან . ჳელნი და სხვანიცა მრავალნი იყვნენ:

ჲ . ჳელის უფალნი იყვნენ მეფისანი . ესენი კარსა ზედა სჳასალარი :

ანუ სჳასპეტი . და ამისი ჳელისანი იყვნენ ყოველთა ზედა სავაზიროთა . თა 1-25 სტრ., 4v

თბირთა პირველობა და ყოველთა ერისთავთა . უხუცესობა . ესევე შეკრებდა ლაშქართა . და ხარკსა სამეფოსა ერისთავთა მიერ ყოველთა საბრძანებელთა: **(აბრამადი) ანუ სახლი უხუცესი** და ამისი ჳელისა იყო სამეფო შემოსავალი და გასავალი ამან უწყოდა და წესნი დარგნი სახლისა მეფისანი ამას ქვეითნი ჳელის უფალნი ამისი დასახედნი იყუნენ : ა[~]დ უმეტეს . ეჯიბს ქვემორენი მსახურთ უხუცესისანი ჳელისა იყუნენ . სალაშქრო საჭურველისა და ია რალისა მსახურნი მეფისანი და ციხე ქალაქთა მცველნი სჳანი მეფისანი : **(მონათ . უხუცესის)** მო^[ჲ]ხელისა იყო ყოველნი მეფისა რქისა სჳანი თვინიერ ციხე .

ქალაქთა : **მანდატურთ** უხუცესის ჳელისა იყო მანდატურნი ბოქულთ უხ უცესნი ბოქულნი მანდატურნი მებჳენი მეკარენი ქონდა ქარნი სარა ნგანი და . ნადიმობისა წესი . და წინ ^[.]ძლოლა მეფისა მოხსენება ნადიმსა და ამ ჳედრებულისა ამის მიერ იყო: **მეფისა** მეჭურჭლეთ უხუცესი ამის ჳელი სა იყო ყოველნი საჭურჭლე . და საუნჯენი მეფისა . და მას შინა და წესებულ ნი: **(მსაჯულთ უხუც)**ესი ამის ჳელისა იყვნენ . ყოველნი მსაჯულნი ბჳენი . და ჳევის ბერნი ჳევის თავნი და ესევე სჯიდა საბრძანოსა მეფისასა : **(მეჯინიბეთ უხუცესი)** შ[~]დ იწოდა ამილახორი ამისი ჳელისა იყო ყოველნი მეჯინიბენი . შიკრიკნი პაიბენი ჳინიბნი ჳუნენი ჳოგნი რემანი მეფისანი: **(ბაზიერთ უხუცესი)** ამის ჳელისა იყო . ს[~]დ ბაზნი . ბაზიერნი მემალლენი . ძალლნი ტყეთა და ველთა მცველნი სანადიროთა მეფისათა: **(ეჯიბი)** ამისი ჳელისა იყვნენ . ყოველნი . ტამრეულნი მეფისანი და ნადიმისა იგივე . მიუგებდა მეფისა წილ და მას ეტყოდნენ და რბაზის ერნი . რაი ენებათ . მეფისა მოხსენებად თავის წინაობა

სა . შინა . ვერავინ შევიდის მეფისა თვნიერ მისა: (ეზოს მოძღვარი) ამის ხელისა იყო .

ყოველნი . საგანგონი . მეფისა . ხარჯნი . და . წარსაგებელნი წესნი და რანგნი და რბა

ზისა . მეფის ტაბლისა და სანოვაგისა . ანუ . სხვათა: (ჩუნჩერა)ხიამის ჯელისა იყო

მზარეულთ უხუცესნი მეტაბლენი . მზარეულნი მეპურენი მერწყულენი 1-25 სტრ., 5r

მგოსანნი მემწყობრენი. ბუკთა ტაბლაკთა . და . სხვათა მცემელნი : (მელვინეთ უხუცესი) ამის ჯელისა იყო რაიცა . მეფისა . თეთრი ანუ ლარნი თვისთა საკუთართა . ზედა ანუ ქველის საქმისად . უკმდა . და მის ქვეშე და წესებულნი მოლარენი : (მესტუმრეთ უხუცესი) ამის ჯელისა იყო: მესტუმრენი ესენი მოიწვევდნენ . და რბაზის ერთა ესენი მო[-]ურნეობდენ სტუმართა ზედა : (ჯვარის მტვი

რთველი) ესე მოაწვევდა . კათალიკოზთა და ეპის კოპოზთა . და . შერისხვაც ამის მი

ერ იყო მეფისაგან : (მდივანი) ესენი იყვნენ წესითა უმაღლესნი და უმდაბლესნი მეფისა თანანი პატივითა . უმაღლესნი . ვა . იტყვის . მდივანსა ჩვენსა ჩოლაყა შვილსა არა რა ეკადროს თვნიერ დიდისა შეცოდებისა თვის მეფისა მარჯვენე . ცერი მოეჭრას ამისგან კიდე არა რაი: სპასალრისა თანასა სხვა . სახლთ ხუცისა თანა . სხვა . მონათ უხუცესისა . მსახურთ უხუცესისა . მსაჯულთ უხუცესისა . მეჭურჭლეთ უხუცესისა . და . ეზოს მოძღურისა თანათა სხვა ესენი სწერდენ . უსტარსა : (იერ[-]ლაუსა) . პიტკაზსა, ენდალმაზსა, პატრეცაგსა, რ არტაგსა, გუჯართა., სიგელთა., ბრძანებათა., და განაჩენთა., დასხვათა: (ფარეშთ უხუცესი) ამისი ჯელისა იყო ფარეში . ნოხნი კარავნი . ოთხნი მნათენი . და . ყოველნი საგებელნი და ლიჭნი . სკამნი . სავარძელნი სრა ფარდაგნი . და მნგნი . მისნი . და . მერწყულნი:

(მწერალნი.) იყვნენ მეფისა . რომელნი სწერდნენ შემოსავალსა და წარსაგებელსა ყოველთავე თომართა . და . სხვათა მრავალთა . საქმეთა : ხ წესნი ესე . და . ჩვეულებანი: (ხუროთ მოძღვარი) ამისი ჯელისა იყო . ს დ ხელოსანნი და შე

ნობა სასახლეთა . და . ეკლესიათა ჳიდთა . ფუნდუკთა მწერალნი . იყვნენ რომელნი სწერდნენ . შემოსავალსა : ლ წესნი ესე და ჩვეულებანი აქვნდათ რომელნი ვთქვით . და . განუხეთქელობისთვის სამეფოსა მცდელობდნენ . და . უკეთუ . მიუღიან სამზღვარნი თვისნი ყოველნი მწუხარებდნენ . და . იჭირვოდნენ . კ დ გებასავე . და . მეფეთა თვისთა . მიუდრეკელად ერთ

1-25 სტრ., 5v

გულობდნენ . გარნათუ სძლიან ვინმე . მძლავრთაგანმან . არა და ემორჩილნიან ა დ

კ დ იპყრნიან . თვისნივე წესნი . და . არა და უეტვიან ლ თნი . და მეფე და ჩვეულებ

ანი თვისნი ტაბლასა ზედა . სჳამდიან . ბოდიშობდიან ქუდის მოხდით ვ ა აწ მთის კაცნიცა . სმიდიან ღვინოსა . სჳამდენ ჳორცთა პირუტყუთა და ნადირთათა ნადიმობდენ მეფისა თანა და ურთიერთთა თანა მეფეთა გამეფებათა ზეად გარდა ყრიდიან დიდნი და მცირენი ს დ ოქროსა . და ვეცხლ[-]სა ტაბაკთა ვი

სრა ძალედვა ცოლნი თვისთა თანა სწორთა ერთი . და არა სხვა თაებრ მრავალ
ნი ამისთვის უწყოდენ მოყსობა და ნათესაობა ურთიერთთა მტერობა და მოყრო
ბა ლხინთა ლხინობა ჭირთა ჭირობა ა~დ ქორწილის ჟამსაცა გარადაყრიდიან
ვ~ა . მეფესა ოქროსა . და ვეცხლსა ყოველნი მოწვეულნი . და მწვეველნი .
ვის რა ძალედვა . და არა სიძე სძლისა იყო იგი . ა~დ მეწდისა მათის: **მკვდარსა** .
და ფლვიდიან ყოვლითა შესამოსლითა და საჭურველითა . და სამკაულითა
თვისითა:

ამის გამო არს აწ . ნიშანი . ეპისკოპოზთა ტიროდიან . და საბნელოსა სხდიან .
მარადღე აღიპარსიან თავნი წვერულვაშნი წარბნი დაწამწამნი და ჩაიკდ
იდიან წელამდე სამოსელთა მამრნი და მდედრნი იცემდიან ვიდრე სისხლ
ადდინებისადმდე . არა სჭამდიან ჯორცსა და ცხოველსა წლამდე გარნა მაში
ნცა იძულებითა დიდითა შთაიცივიან ძაძა ფლასნი და და იბურნიან თავსა თხ
ისურნი ჩაჩნი განყვიან საფლავამდე ცოლნი ქმარსა . და ქმარნი ცოლთა . და .
სხვათა ახლოს მოყვასთაცა ჯინსა შინა მსხდომარენი ბნელსა ძაძითა მო
კრულითა იმღერდიან მწუხარისა ჯმითა . ტყეებისა ჟამსა არა ჭირის უფ
აღნი . ა~დ სხვანი მუნ მყოფნი: **ღ~ . წესნი . ესე** ნი მოუშალა ჟამსა მეფე
მან გიორგიმ რაჟამს მოვიდა მისა პატრიაქი იერუსალიმისა მის გამო თვი
ნიერ შავის ჩაცმისა ჯორცის უჭმელობისა და ტყეება ტირილისა : **კ~დ**
უწყოდნიან დღესასწაული კერპთა ლ~თთა თვსთა განვიდის . თვით . მეფე . და
დიდ

ებულნი . და მცირებულნი . ბუკ და ბდაბითა და ყოვლითა მნათობითა და
სახიო

1-25 სტრ., 6r

ბითა და შესწირვიდიან ძროხათა ჯართა ცხოვართა . და . ნადრთა თაყვანის
სცემდენ არმაზს შ~დ ზადენისა . და მერმე სხვათა ლ~თთა ა~დ უმეტეს დიდი
იყო . დღესასწაული . არამაზისა : და შ~დ თაყვანის ცემისა . ჰყვიან . ნადიმნი .
და განცხრომანი . დიდითა ჭამითა და ღვინის სმითა როკვითა ფერჯისათა პირო
ბითა სახიობითა . და . მნობითა სამ დღე : და მოიქციან თვის თვისად სახიდ .
ა~დ .

ოდითგან და ატევებინა ალექსანდრე მაკედონელმან ჭამა მკვდართა .

მიერ ჟამითგან შესწირვიდენ კერპთა ძეთა და ასულთა თვისთა . და ოყო ესე
ბოროტობა მრავალსა წელსა . ა~დ . შ~დ . და აყენა და კლვა ძეთა და ასულთა
შეწირვად კერპთა . მეფემან რევ და უბრძანა . კ~დ პირუტყვთა შეწირვად:

ღ~ . ჟამსა ქრისტიანობისასა . ნაკერპავთა მათ მათთა . მაღალთა და ბორცვ
თა . ესე ვითარივე იყო განცხრომა . და როკვანი ამისთვის აღაშენეს მათ ზე
და ეკლესიანი . და ჯვარობობდიან . მუნ . ვ~ა . აწ . ფერჯისა სიმღერითა გაათ
ენიან შ~დ კერპთა . და ესენი ესრეთ: **ღ~ შემუსრა ძალითა ზეგარდამოთა**

წმიდამ ნინომ . არმაზ უდიდესი ლ~თი ქართველთა გაცი და გაიმ . და . იქ
მნა მეფე მთარნიან წმიდის ნინოს მიერ ქრისტიანე და აღიარეს . ს~დ საქა
რთველოსათა: **მედ . ლ~თისად** მარიამ ქალწულისაგან . განჯორციელებ

ული უფალი ჩვენი იესო . ქრისტე და შემუსრნა . შ~დ მეფემან მირ

ან ყოველნი კერპნი საბრძანებელსა თვისსა და . მათ წილ აღმართნა ცხო
ველს მყოფელნი . ჯვარნი . უფლისა . ჩვენისა . იესო . ქრისტესი დასამჯობელად .
მტერთა . გარნა აქვნდათ წესნი და ჩვეულებანი ესენივე წინა თქმულ

ნი . ა~დ კერპთა მღდელთა წილ დასვა მირიან მცხეთას ზემო ეკლესიასა

. შინა მთავარეპისკოპოზი . ქალაქთა და დაბნებთა მღდელნი ჭემმარტნი

ქ~ს . სარწმუნოებისანი რომელთა აქვნდათ პატივი ეპისკოპო[...] მეფისა თანა
ხ~ . მღდელთა მთავართა თანა ესევე ეპისკოპოსი აკურთხევდა და დაადგ
მიდა გვირგვინსა: **ქ~ დადგინებასა კათალიკოზისასა** . კათალიკოზი .

1-25 სტრ., 6v

და ჟამსა ბაგრატიონთასა ვინათგან ლიხთ იმერთა იყო დადგმად გვირგვი
ნისა ქართლისა და აფხა ზეთისა კათალიკოზნი აკურთხევდენ: **კ~ზისა ეპის
კოპოზისა წინამძღვრისათვის** ა~დ გვირგვინსა [ქართლისა] და ადგმიდა
ქუთათელი.

მეფეთა ქუთათისის ტახტისათვის: ხ~ . შ~დ განყოფისა იმერეთს კზ~ი იმერ
თა ქართლს კზ~ი ქართლისა და . კახეთს ბოდბელი: **ქ~ : ვახტანგ გო
რგასალ** დასვა ქართლისა კ~ზი და ეპის კოპოზნი ყოველსა საქართველოსა
შინა ამათ მიეცა პატივი კ~ზსა მეფისათანა და ეპისკოპოზს ერისთვისა თა
ნა : ხ~ მღდელთა აზნაურთა . თანა . ხ~ . შ~დ მოსვლისა . ათორმეტთა წმიდათა
მამათა იქმნენ ამათ მიერ მონასტერნი .და უდაბნონი და ამათ მონასტე
რთა მამათა და წინა მძღვართა მიეცათ პატივი მთავართა თანა: **შეძინებ
ული** წესი მთავართა თვის: ხ~ ამათ მთავრობისა წინა თქმულსა წესსა შეეძ
ინა რათა აქვნდესთ მათ . მათ წესთა თანა სასაფლაოდ საეპისკოპოზო ანუ
მონასტრის ეკლესია . კ~დ . საყდარი კარისა მღდელითურთ., ეგრეთვე აზ
ნაურსა სასაფლაოდ მონასტერი და ეკლესია სახლსა თვისსა მღდელით: ხ~ .
წინა თქმულითა და ამით იწოდებოდენ მთავარნი . და აზნაურნი და.
თვინიერ ამათსა არა შ~დ: **კ~დ შესძინეს** ჭყონდიდელი . და . იყო ამისი . ჳელისა
ნი ქვრივ ობოლნი და ვრდომილნი უსამართლო ქმნილი შეწუხ
ებულნი . და შეჭირვებულნი ესე აუწყებდა . ამათთა ყოველსავე მეფ
ესა ესევე იყო . მწიგნობართ უხუცესი ყოველთა სამეფოთა მწერალთა
ზეით თქმულთა ესე მისცემდა მეფისაგან ბრძანებასა ეკლესია მონა
სტერთა და ლაშქართა მოწვევად . და . მათთა სამჭირნოთა . მოხსენებად მე
ფისა . ესევე იყო ლაშქრობისა . ჟამსა პატიოსნისა ჯვარისა მძღვანებელი
წინაშე სპათა . და ბრძოლისა . ჟამსა . უკან მსვლელი ანუ ჩახთაული
და . ახალს წელს მკვლეველი მეფისა : **ჯთაბაგისათვის** . კ~დ შესძინეს ათა
ბაგოზა რ~ . არღარა იწოდებოდა . სპასალარი . სპასალარად ა~დ . ათაბაგად :

1-25 სტრ., 7r

ქ~ . გვარნი . მეფეთანი იყვნენ . პირველი ქართლოსიანნი და ნებ
როთიანნი . და არშაკუნიანნი ესენი . ხუთას . სამოცდა . ექვს წელსა . და .
მეფენი . ისხდნენ . ოცდა . რვა . შ~დ ამათთა იყო გვარი ხოსროვანთა და მე
ფობდნენ ესენი . ოთხას ორმოცდა თოთხმეტს წელთა და მეფენი ისხ
დნენ . ი~ზ . და მთავარნი . გ~ შ~დ ამათთა: **ბაგრატიონნი** რომელნი
გამეფდნენ ქრისტეს . აქათ . ფო გ. წელთა . და . არიან აწამდე . ა~დ სი
ტყვა იყო ივერიასა შინა . მეფეთა ამათთვის . რ~ . იცნობვის ქართლოსიან
ნებროთიან არშაკუნიან გმირობითა : ხ~ ხოსროვანნი გოლიათობითა ახოვნ
ებითა . შემართებულობითა . ხ~ . ბაგრატიონნი მკწნეობითა სიბრძნე ქველო
ბითა და ქვეყნისათვის თავდადებულობითა: **მთავართა** . გვართათვის
 . ხ~ . გვარნი მთავართა მათ ძველთანი ესენი არიან : ქო ბულის ძენი : **დო
ნაური** . არელ მანელი . ბალი უში რომელი იყო . ლიპარი[=]ტის ძე: **მა
რუშის ძე: კახაბერის ძე: ბაკურის ძე: აბულელი. მჭარ გძელი. ორბე
ლიანი . ქაჩიბაძე . ვარდანის ძე . გამრეკელი . მარუშის ძე . მაგანის ძე .
ასათის ძე[=] . კარისჭის ძე . გაგულისა ამძივარი . ფარჯანიანი . ნერსიანი . ად**

არ ნასიანი . ჯუან შერიანი . კავკასიძე . ჯაყელი . ირუფაქის ძე . ჩოლა
ყა შვილი . აბაზაძე . კორინთელი . მახატელი . ნასიძე . შარვაშიძე . ქვე
ნა ფლაველი . ჯავახი შვილი . ბურსელია . და სხვანი მრავალნი რომელ
ნი ერისთავობით იწერვიან . და გვარნი . არა წარიწერებიან . ცხადად სა
ცნობელად . ვა იტყვის ყუთლულ არსადისას . და . ქართლი
ს ერისთავი გრიგოლი და სურამელი რატი . და . გრიგოლი კახეთის ხორნა
ბუჯის ერისთავი მაჭის ერისთავი პანკისის ერისთავი . და სამცხეს გუზანს და
არტან უჯის ერისთავი კალმახის ერისთავი წუნოსერისთავი . ხ . სომხითისა
მანკა ბერსადუნი . და . არა გვარი მისი . ხ . იმერეთსა ბედიელი დადიანი
და სხვანი და . სხვანი არა გვარნი მათნი წარწერილნი . ად . დადიანობა
1-25 სტრ., 7v

არა არს გვარი გარნა წესი ჯელოზისა არა იყო ესე ოდიშს . ად .
კარის მხარეს ზედა[-] დადიანობდა . ხ . შდ . მეფისა თამარისა იქმნა ოდი
შს და დიანად და იყვნენ ერისთავად . ვა . ცოტნე დადიანი და არაგვ
არი მისი . საჩინო არს გარნა შემდგომნი დადიანნი ამ ცოტნისაგან ჩამო
მავლობდენ . ვა აღვსწერეთ არამედ კვალად ქრისტიანობისა ჟამსა . შეძინ
ეს წესნი ესენი

ახალ წლისა თვის ახალ წელს : ა : იანვარსა

**უწინარეს ცისკრისა ლოცვისა უკვლევად ჭყონდიდელი ჯვარსა . და ხატსა
და . სამკაულსა .** მეფესა და დედოფალსა . და . სანუკვარსა შაქრისა[-] ხ . შდ .
წირვისა . სდ . ერისთავნი ჯელის უფალნი და დარბაისელნი . თვის . თვისთა
ბარებულთა . ესე იგი არს ბაზიერთ უხუცესი შავარდენ ქორთა . და . თა
ვსა ველურისა ეშვისასა მოოქროვილსა მეჯინიბეთ უხუცესი ცხენსა აკაზმულ
სა ოქროთ მოოჭურვილსა და სხვანი ოფივალნი თვის თვისთა შესატყვის
თა . ხ . ერის თავნი ცხენსა არა კეთილითა . და . ვა . ესენიცა დასხვანი . სდ .
ისარსა . და . შეაჩვენიან და კრულვანი [ფფფა] . ორგულსა მეფისასა . და . მე
ტყველნი . მრავალ ჟამიერ ჰყოს . ლთმა . მეფობა თქვენი მრავალ წელს
და ისარი ესე გულსა შინა განერთხას მეფობისა თქვენიისა ორგულსა
და . შდ . სდ . სპათა მოლოცვისა შექმნიანიან პურობა დიდი განცხრომითა
და სახიობითა . ხ ცხენთა მათ ერის თავთა მორთმეულსა განიყვანის ბა
ზიერთ ხუცესი . და . სადა იყო სანადირო მეფისა შემოღობილი ახლოს
მეფისა სამყოფსა და დახოცის ცხენნი იგინი მწუხრსა მას მას შემოღობილ
სა მას შინა და . მას ღამეს აღივსის შემოღობილი იგი მელითა ტუ
რითა მგლითა . და . დილას მცველმან მისმან ჩამოხურის კარნი . და . და
ამწყვიდივის მას შინა . ხ . მეორესა დღესა შეჯდის მეფე წარჩინ
ებულთა თვისთა . და . მივიდის ადრიან მუნ მაშინ გამოუშვიან მხე
ცნი იგინი . და . დაუწყვიან ისართა სროლა და სიკვდილი მათი ეს
1-25 სტრ., 8r

დიდნი და მცირენი მრავალნი ად ფუტკარი სარგებლიანნი რომლ
ისა თაფლნი ვიეთათა ადგილთა ვა შაქარი შეყინებული და სპეტაკი და
ცვილთა და თაფლთა სიმრავლე . არს ხ არს შემკობილი მითითა და ბა
რითა რომელ არა არს ადგილი რლ~სა მთა ბარი არ იყოს ესრეთ რომ
ელ | ბ~ | გვ~ | ჟამსა ბარსა და ბარიდამ მთასა არა მიიწეოდეს ად
მთათა ხორბალი ქთილი შვრია სელი დახილნი რ~ლნი და ვსწერეთ
მთისანი ნაყოფიერებს და სხვანი არა რაა ხ ბართა ყოველნივე ზეით
წერილნი . **საცთა თვის სწერენ .** ხ კაცნი ამის ქვეყანისანი არიან სარწ

მუნობით ქრიტიანენი რომელთა მოიღეს რომით ჟამსა დიდისა კოს ტანტინესასა და სილიბისტროსასა წესნი და რიგნი ძველ ბერძენთა ბასილისა კაბადუკიელისათა და შვიდისა კრებისა უპყრავთ მტკიცედ ად მძლავრებით უკეთუ ვინმე მიიქცის ოდეს იცის ჟამი კდ ეგების ქრისტიანეთ შემნანე ხ ანაგებით არიან კაცნი და ქალნი შვენიერნი ფე როვანნი შავთ თვალთ წარბ თმოსანნი თეთრ ყირმიზნი იშვით შავ გვრემანნი და მოყვითან იშვით თვალ ჭრელ და გრემანი მწითურ ან უ თეთრ ქალთა თმა გარდაშვებული და დაწნული ხ კაცთა ყურთა ზა მოკვეცილნი წერწეტნი უმეტეს ქალნი იშვით სქელნი მხნენი მუშაკანი ჭირთა მამთმენნი ცხენსა ზა დამხედრობათა კადნიერნი მკვირ ცხლნი მსწრაფლნი რ ვიეთნი | ლგ | ეჯს | იდ | ჟამს გაირბენს სალა შკროთა შა ახოვანნი საჭურჭლეთ მოყვარულნი ამაყნი ლაღნი სახელის მეძიებელნი ესრეთ რ თვისთა სახელთათვის არა რიდე ბენ ქვეყანასა და მეფესა თვისსა სტუმართა და უცხოის მოყვარენი მხიარულნი უკეთუ ორნი ანუ სამნი არიან არა რად შეიჭირვიან უხვნი არცა თვისსა და არცა სხვისასა ჰკრძალვენ საუნჯეთა მთეს ველნი გონიერნი მსწრაფლ მიმხდომნი მჩემებელნი სწავლის 1-25 სტრ., 8v

მოყვარენი ად არს ჟამი რაოდენი მე არღარა ისახელების[?] ცოდნა თვინიერ წიგნის კითხვისა წერისა და გალობა სიმღერისა განა კიდე და . მონებენ დიდ მცოდინარობად ურთიერთისა მიმყოლნი სიკეთისა და მსწავლელნი დამიმგებელნი სირცხვილის მდევრანი კეთილ ბოროტზედ ადრე მიმდრეკენი თავხედნი დიდების მოყვარენი თვალ მგებნი და მოთაკილენი ხ რ ლნი მათათა შა სცხოვრებენ მსგავსნი ნადირთა გარნა გონიერნი ხ შემოსილნი არიან ქართველნი და კახნი ერთ რიგად თავს სკლატისაგან ანუ შალისაგან ქუდი გრძელ წვრილი ბეწვებული აფეროსან ტანს კაბა ლარისა სკლატისა ანუ ჩოხისა მუხლ ქვემოდმდე მაზედ სარტყელი შიგნით საგულე ბამბიანი კაბის უმოკლე პერანგი აბრეშუმისა ბამბისა ანუ ტილოსაგან უგრძე კაბისა და კისერი სდ მჩენი ნიფხავი აბრეშუმისა ანუ ბამბისაგან ანუ ტილოსა ად ცხენსა . ზა მოსიათ საწარმართული და მოგვნი თვინიერ. მისსა არა ფერჯთა პაჭიჭი და წულა ტყავისა ანუ სკლატისა ხ მა შია სპარსული უმცირესთა ჩუმტი და ქალამანი კდ ტყავ კაბა კაბისაგან უმოკლე და ტყავი ზამთარს დიდი. **ად პირველ ერთს მეფობასა** . შინა სცმიათ სხვა გვარ თავს ქუდი გრძელი რ ლისა კუნჭული ბეჭსა ზა მცემელი და გრძელ ბეწვოსანი პერანგი ბერული ტილოსი და კაბა გრძელი კოჭამდე უღილოდ ამას ზა სარტყელი ფოჩ ჩამვებული ტყავი დიდი სახელ ვიწრო და ფერხთა ზა მოგვი ვა იცნობიან ნახატებთა ზა. **ალთაცა** . მგზავსად გარნა სარტყელთა წვერნი ჩამვებულნი და მას ზეით კაბა ახალუხი ამოჭრილი და თვინიერ პერანგისაგან კიდე არა რად ჰფარავს და პერანგი მჭვირვალი ხორცის მჩენელი უპაჭიჭოთ ნიფხავი და ფერჯზედ წულა მაშია ხ თავ ქალწულთა კავნი თვისისავე თმისა ლაწვთა ზა ქუდი ანუ ლეჩაქი . 1-25 სტრ., 9r

ათაბაგის ძე აღბულა პატივსა ათაბაგობისასა კდ ამავე წელსა მოკვდა დედოფალი სითი ხათუნ და დაფლა მეფემან ბანს ამისა შდ იმეფა მეფე

ემ ვახტანგ წელი ერთი მწუხარებითა ცოლისა თვისისათჳს გარნა მეფობ და კეთილად განგებითა ქვეყანისათა მერმე გარდაიცვალა ქს აქათ)**ჩუმე**(ქართულსა)**რლე**(და არა და უტევა ძე და არცა ასული და დაფლეს ზანასავე ცოლისა თვისისათანა :

გაყრა სამეფოსი სამად :

შეფობა სამოცდა მეთორამეტე :

მეფე გიორგი ოცდა ოთხი წელი იმეფა შდ და ჯდა მეფე ძმა ვახ ტანგ მეფისა და ძე ალექსანდრე მეფისა გიორგი მეფედ შემოკრებულთა კხ ეპისკოპოს დადიდებულ წარჩინებულთა ნებითა აკურთხეს მეფედ მცხეთას ხ იყო ესე გიორგი მეფე ყითა სიკეთითა დასამღთო სამხედროთი სრ ული და აღმკული პსა მეფობასა ბედნიერი და წარმატებული და წა რმართებული ად შდ უბრკმა ბრძოლისა სვიანობამან შარავანდედობი სამან და განსქდა ჟამსა ამისსა სამეფო სამ სამეფოდ და ხუთ სამთავროდ ად და ჯდა ესე გიორგი მეფე ამან და იპყრნა ყნი საბრძანებელ ნი მამაისა თვისისანი და მართვიდა კეთილად ამას მოსცემდნენ ხარკსა შარ ვანდი რანი და შირვანი ად ათაბაგი აღჴბლა იყო კაცი მშვიდი უშფოთ ველი და სამართლის მოქმედი ვა გვაუწყებს მის მიერი აღწერილი სამართლის წიგნი რი და უდვა მესხთა ბრძანებითა მეფისათა ხ ბიძასა მისსა ყვარყვარეს აქვნდა გულსა მანკიერება რ ქვემორე გამოიცხადე ბის ამან ყვარყვარემ იხილა ესე ვითარი აღბულას მოქმედებანი იწყო გარდაბირვად მესხთა აგრძნა ესე აღბულამან და მივიდა რა შეიპყრას ყვარყვარე მაშინ ყვარყვარე ეწყო ძლიერად წელსა ქს აქათ)**ჩუმე**(ქართულსა)**რლე**(და იძლია აღბულა ათაბაგი და მოვიდა წე გიორგი მეფისა 1-25 სტრ., 9v

განრისხნა მეფე წარვიდა და მივიდა სამცხეს ხ ყვარყვარე მოეგება მეფეს და იტყოდა უცოდველ ყოფასა ად მეფემან აღიყვანა კდ აღბულა პატივისა ათაბაგობისასა და ყვარყვარე დაიჭირა კარსა ზა თვისსა გარნა შურიდგან იქმნა ყვარყვარე ქვე გამხედველი მეფისა შდ წელსა ქს აქ ათ)**ჩუნა**(ქართულსა)**რლი**(გამოვიდა ორმოცდა . ათი კატარღანი სა ვსენი სპითა სულტან მურადისა მაჰმადის ძისა და ალაოჯრნეს და მოსწყ ვიტყნეს ცხომი აფხაზეთი და ზღვის პირნი უკუნ იქცნენ და წარვიდნენ ამ ისი მცნობელნი მეფე გიორგი წარვიდა მოსწრაფედ ად ვერა რაღასა ეწია გარნა მკვიდრნივე დასხნა და უქმნა სიმაგრენი და განაგნა მუნებურ ნი და მივიდა გეგუთს ხ ამასვე წელსა მოკვდა ათაბაგი აღბულა და შდ ამ ისა ამან მეფემან გიორგი მიუბოძა ბიძასა მისსა ყვარყვარეს მობირე ბითა ვეზირთათა ათაბაგობა შდ ნადირობასა შა მოკლა ცხენმა დიმიტრი ძე ალექსანდრე მეფისა და ძმა გიორგი მეფისა ქს აქათ)**ჩუნბ**(ქართულსა)**რმ**(კდ უკუდგნენ შირვანელნი და არღარა მოსცნეს ხარკნი ამისთვის შეიკრიბნა მეფემან სპანი და მოსრნა ურჩნი და დაამშვიდნა სხვანი შეკ ვეთა ხარკი და მოვიდა თვისად კდ ამისსა ჟამსა შა განრისხნა ღი ქრის ტიანეთა ზა ცოდვათა ჩვენ ქრისტიანეთათჳს და აღიღო საულტანმან კოსტან ტინო პოლე ქს აქათ)**ჩუნგ**(ქართულსა)**რმა**(რ მოკვდა კალეპინ ქს აქათ)**ჩუნი**(და ჯდა ძე მისი მუსა ძმამან თვისმან მაჰმად მოკლა ქს აქათ)**ჩუკბ**(და ჯდა თვთ მაჰმად მოკვდა მაჰმად ქს აქათ)**ჩუიგა**(და ჯდა ძე მისი მურად რისა კატარღებმან მოსტყვენეს ზღვის პირნი

მოკვდა მურად ქს აქათ)ჩუწა(და ჯდა შდ მისსა ძე მისი მაჰმად მეორეს წელს მეფობისა თვისისასა წარილო სამეფო ქალაქი გარნა წალემა და უსახვიდა საქართველოსა დიდსა ბოროტსა რნიც ქვემოთ შეუდგების ხ მოკვდა იმერთ ერისთავი დიმიტრი და მეფემან დასვა ბაგრატ 1-25 სტრ., 10r

და მისა მისისა ალექსანდრესი და მას ქვეითნი იმერთანი მუნვე მათ თანა აღგვიწერიან ქვნიცა ად გიორგის ძის . კონსტანტინეს . სიკვდილი და დავითის ძისა მისისა გა

მეფების ქვნი)ჩგდ(წერილი ერთ ნაკლები არს და დავითის სიკვდილი და მისა მისისა გამეფება გიორგისა ქვსა)ჩგკზ(არა გამეფება არს ად მეფობა სვიმონ მეფისა)ჩფდ(სვიმონის გამეფების მეორე წელი არს .

ად ესრეთ ქვნი ესენი უსწორო და წინა აღმდეგი არიან და არცა განყოფასა ვითარ ქმნასა და არცა იმერთა და კახთა მეპატრონეთა ჩამომავლობასა სწერს ხ ამას განვიხილავთ ფდ უსწორო არიან ვინადგან სიკვდილსა თავდადებულისასა გცნობთ და მას ქვეითთა მეფეთა ბრწყინვალის გიორგისამდე ცხოვრებისაგან აღრიცხვითა წელთათა რ მივსწვდით გამეფდა ბრწყინვალე გიორგი ქს)ჩგნიწ(ქართულს)ვ(და ამის ქვეითსა ვიწყებთ გუჯართა

სიგელთა და ძველთა ქორონიკონებთაგან)ჩტკვ(ქართულსა)იწა : საგანვე ვე ჩვენდამდე ხ მეფობასა დავით ბრწყინვალე გიორგის ძისასა და დავით

ის ძის დიდის ბაგრატისასა და სიკვდილისა ბაგრატისასა და ამ ბაგრატის ჟამს ორგზის მოსვლასა ლანგ თემურისასა რ იყო პლი ქს)ჩტპზ(ქართულსა)ოე(და მეორე ქსი)ჩტქდ(ქართ)პზ(ად ამით ალექსა

ნდრე რ ი აღუწერიათ ქს)ჩტქგ(ქართლის მეფედ გარნათუ ერთს ქვსა იყვნენ დიდი ბაგრატ და ალექსანდრე არა არიან ერთ მეფედ ად შეცთომილად აღწერილი და მის ზეითნი მეფენიცა რ ალექსანდრე იყო იმერთა .

და გიორგიცა ძმა მისი ში ვინადგან ვიხილავთ სიკვდილსა გიორგისასა ქს)ჩტქბ(. ქართ)პ(და დიდის ბაგრატის სიკვდილისა ქს)ჩტქე(ქართ)პგ(. ესრეთ ალექსანდრე და გიორგი დიდის ბაგრატის ჟამს შა იხილვებიან ამისთვის არა იქმნებიან ზოგად სამნი მეფენი არა იგინი იმერთა დიდი ბაგრატ ქართლისა ხ იგი არა არს ბრწყინვალე გიორგი რ ი

სად სწერს მედ მისად ბაგრატს რთათვს არცა ქვნი აღუწერიათ 1-25 სტრ., 10v

ად იგი არს რისა სიკვდილი აღუწერიათ ქვსა)ჩტწე(და მედ მისად და ვით და მას ზეითნი მეფენიცა ტყუილად არიან ხ ამ დავითის ძე იყო დიდი ბაგრატ რისა ჟამსა შა მოვიდა თემურ და რადგან ამ ქვსა ზა მოვიდა მეორეთ თემურ ამით ალექსანდრეს ქვნი იგი მტყუარ არს და სცბის ხ დიდის ბაგრატის ძე იყო გიორგი ვა ვიხილავთ ქვნითა გუჯართა და სიგელებთა და ვითისასა და დიდის ბაგრ

ატისასა და გიორგისასა კდ მოკვდა ალექსანდრე ქს)ჩტპთ(ქართულს)ოზ(კდ მოკლეს მეფე გიორგი მეგრელთა ქს)ჩტქბ(ქართ)პ(. და კდ მოკლეს მეფე კონსტანტინე ჩალაღანს ქს)ჩწუა(ქართ)პთ(. და კდ დიდი ომი იყო მოკლეს მეფე გიორგი თურქთა და ძმა მისი კონსტანტინე .

მეფედ იქმნა ქს)ჩწუზ(ქართულს)ქე(. და ესრეთ ვიხილავთ ალექსანდრეს და გიორგის მეფეთა დიდის ბაგრატ მეფის ჟამსა შა ყოფასა და სიკვდილისაგა რ ი ამ ქვნიებითა არა არიან ერთ მეფედ ად ალექსანდრე გიო

რგი და [ალექსანდრე] კოსტანტინე ძენი ბაგრატიანი მიქელ მეფის ძენი და იემრთა მეფე
ენი ხ~ გიორგი და კოსტანტინე დიდის ბაგრატის ძენი და ქართლის მეფენი და გიორგის ძე[ა] არს ალექსანდრე მცხეთის აღმაშენებელი ვ~ა გუჯარსა შ~ა ბარათიანთასა რ~ლ არს ბეთანიისა სწერს მეფემან ალექსანდრემ ძემან გიორგი მეფისამან განყარნა სამნი ძმანი აბაში გუგუნა და დავით და უკეთუ ესრეთ არ იყოს არა არიან წელიწადნი ეგოდენნი კ~დ ექვსნი მეფენი მეფობდნენ ურთიერთა ძენი რ~ გამეფდა ბრწყინვალე გიორგი ქ~ს)ჩ~ტიც(ქართულსა)ვ~(და ალექსანდრე მცხეთის აღმაშენებელი გამეფდა ქ~ს)ჩუ~იდ(ქართულს)რ~ბ(და ამ ქვ~ნთა შს~ნი წელნი არიან)ჟ~ვ(ეს განყოფილნი თვითო ამათა მეფეთა გიორგის ბაგრატს გიორგის და ვითს ალექსანდრეს და გიორგის მიქ~ვდებიან წელნი)ი~ვ(და მათ წელთა არა შესაძლებელ არს შობად ძეთა მეორე მეორისაგანცა ვინადგან არიან ყ~ნი პ~ისა მეორე ძენი და არცა ერთი ძმა ალექსანდრეს მცხეთის აღმაშენებლის ქვეითამდე ხ~ კ~დ ბრწყინვა
#.....
ნვა #.....